

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.; ravno  
toliko posamezna številka „Bodeča Neža“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah  
in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično pri-  
logo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike  
stane „DAN“ s prilogo dostavljati na dom celo-  
letno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celo-  
letno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike  
stane „DAN“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno  
5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja  
upravnistvu.

Telefon številka 118.

# DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko  
humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.; ravno  
toliko posamezna številka „Bodeča Neža“.

Uredništvo in upravnistvo:  
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma  
se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglaš-  
je plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in  
zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-  
st. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Korenec.  
Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

## Kdo smo in kaj smo?

Veliko priznanje je dosegla mo-  
nakovska „Augsburger Zeitung“ pri  
„Piccolu“: kakor vsakdo, ki ruje zo-  
per nas. In ker se zavedamo fantasti-  
čnih senc člankov avtorja, naj  
sledijo samo nekaj vprašanj in pojas-  
nilnih odgovorov.

Članek piše: »treba je pojas-  
niti stališče dunajske vlade napram  
Slovincem. Da bomo to lažje raz-  
umeli, pa moramo najprej vprašati:  
kdo so Slovenci?«

Slovinci so — tako je pisano  
— v svoji dandanašnji organizaciji  
produkt c. kr. vlade. Do kompromisa  
leta 1867. je bilo slovensko narečje  
jezik, katerega so se posluževali naj-  
nižji sloji tega prebivalstva; v bol-  
jših krogih se je občevalo nemški.  
In Ljubljana kot mesto je imela po-  
polnoma nemški značaj. Značilno je,  
da ni imelo to narečje — imenovati  
ga jezik, bi bilo preveč — niti besed,  
niti izrazov za vedo in vzgojo, in da  
ni bilo potemtakem to narečje spo-  
sobno za nikakršen razvoj. Tedaj  
pa je posegla vmes dunajska vlada,  
ki je sprejela majhen narod pod svo-  
jo obrambo in si prizadevala, da ta  
narod vzgoji za borbo.

Nadalje pravi, da je dunajska  
vlada poslala »nekaj Slovencev«  
v Pariz, da nam po francoskem vzorcu  
uredijo slovnico. In iz tega sloven-  
skega jezika je nastal tisti milijonski  
slovenski narod, ki danes na Spod-  
njem Štajerskem, na Koroškem,  
Kranjskem in v primorskih provin-  
cijah konstantno in rapidno raste.

Prikloniti nam je še običajno pri-  
mes: Srbija, zadnje krize, slovenske  
simpatije in celo »srbofilske« manife-  
stacije v parlamentu. Dobro infor-  
mirani člankar piše o »srbofilske«  
Sustersiču in omenja v isti sapi —  
katoliški kongres.

Kaj takega je v stanu napisati  
nač samo politični bebec. Najprej du-  
najska vlada in naš jezik: nesmisel  
nad nesmisel. In isto si bodo odgo-  
vorili čitatelji sami, če bodo pomislili  
že na Sustersiča. Tako slabo argu-  
mentirani članki navadno ne dobijo  
odziva; mogoče ga ne bi do tu do-  
bil tudi deloma citirani članek. In  
zdaj pride visoki hip:

Tu bi morali posredovati vladi  
iz rajta in regna na Dunaju.

Poznamo naše ministre. Tudi  
njihova prijaznost nam ni skrita in  
njihovi neuspehi. Toda pri vsem tem  
upamo, da bo naša vlada spoznala ta  
nedopustljiv atentat na njeno kon-  
stancijantnost, ki hoče postati polagoma  
nesramen diktator, kateremu bi mo-  
rala vlada na Dunaju žrtvovati naj-

poprej vse avstrijske Jugoslovane.  
Kaj in koliko smo dobili z Dunaja, o  
tem ne govorimo; če pa je kdaj padla  
drobtinica od bogato obloženih miz,  
je bila zanjo revanša slovenskega  
narod stotisočkratna. To lahko po-  
trdijo resnični slučaj.

Zunanji pritiskom, ki so zad-  
nje čase postali močni do skrajno-  
sti, se Dunaj ne sme ukloniti. Ne de-  
cimiranje švabstva, decimiranje Ju-  
goslovanov bi postalo za Avstrijo  
usodno. Treba je pač priznati, da  
smo faktor, brez katerega so računi  
težavni. Seveda nimamo v mislih  
raznih parlamentarnih klubov, ki jih  
vodijo hlapčevskoponižni Sustersiči  
in Korošci.

Kar pa se tiče Ljubljane in nje-  
nega značaja, za tega mi nismo od-  
govorni. Kako je bilo in kako je, tega  
razmotrivati ni niti naša naloga, niti  
dolžnost. Pripominjamo pa, da dan-  
današnja Ljubljana ni vredna imena  
slovenskega središča. Na jugu in na  
severu se bijejo hudi boji, »slovensko  
središče« spi. Tudi nam je postran-  
ska briga, če se Ljubljano priznava  
za slovensko središče. Mi, Tržačani,  
tega ne moremo priznati. Na severu  
niso zanj tudi nič kaj preveč na-  
vdušeni. To smo povedali zgolj za-  
radi citata iz navedenega članka.

Mogoče je tudi, da so odločali  
doslej pot naši državni razni migljaji  
iz Berlina in Rima. Mi, tista švabsko-  
italijanska nesreča, ki straši danes  
od kraja do kraja, se zavedamo svo-  
jega življenja. In če so do danes bile  
naša karakteristična razna »ubozega  
gmaine«, moramo s ponosom trditi,  
da tega v bodočnosti ne bo več. Z  
velikani smo rasti in se tudi sami  
razrastli v velikana. En cilj gleda-  
mo: Jugoslovanstvo, in dve meji po-  
znamo: sever in jug. Naš boj do-  
sega vsek. Sever in jug se nas bo-  
jita. In če ni potrkalo na vrata naših  
zanikovalcev spoznanje do danes,  
moramo poudariti:

Gorje mu, ki bo poznal našo moč  
še v uri odločitve!

## Iz Voloske-Opatije.

Igralnica v Opatiji.

Že enkrat se je v listu »Dan«  
točno in dovolj jasno povedalo, kaj  
je opatijski »Casino des Étravgères«,  
kakšna je njegova slaba in kakšna  
je njegova dobra stran. Povedalo se  
je tudi dovolj razločno, da g. dr. Čr-  
var ni kriv, da kdo denar zgubi v ti  
igralnici, ampak da je dr. Črvar le  
pravi zastopnik te igralnice in ka-  
kor tak izposloval je naravnost  
ogromne svote v naše dobrodelne  
namene, katere vsote bi drugače ro-  
male v žep ogrskih židov, ki s to  
igralnico razpolagajo, drugič pa, ko  
bi dr. Črvar ne prevzel pravnega

zastopništva, privlekli bi ti židje  
kakšnega nemškega odveta tu  
sem, ki ne bi bil prav nič nam v ko-  
rist. Če bi bil to slučaj, potem ne bi  
tukajšnji Švabi čisto gotovo napa-  
dali igralnice po svojih umazanih no-  
vinah ali la »Triester Wochenpost«, iz  
katerih črpajo še celo naše novine z  
največjim veseljem zlagano skrupu-  
cane novice. Moj namen ni, dr. Čr-  
varja prati, še manj pa zagovarjati  
opatijski »Casino« kot takšnega, ka-  
kor je bil poprej, ampak resnici na  
lubo namigniti, da stvar pač ne stoji  
tako, kakor se je opisuje namenoma  
skrivljeno z nemške strani. Prišel  
bo pa čas, ko se bo moglo tudi javno  
povedati, kako so stale in kako stoje  
akcije glede te opatijske igralnice,  
do tedaj naj se pa le to zadevo pre-  
pusti odбору, ki dovolj pazno bedi  
nad delovanjem igralnice, kateri od-  
bor obstoji iz samih naših ljudi, o  
katerih poštenosti na političnem po-  
lju se pač ne more dvomiti.

Če pa pri Casinu kdo kaj de-  
fravdira, nas more pa prokleto malo  
brigati, ker je to stvar same uprave.

Laž in to še celo zelo grda laž  
je pa, da se je kdo ubil zaradi igral-  
nice in da gostilničarji zaradi nje trpe  
škodo, nasprotno oni še celo zaslu-  
žijo več kakor poprej, ker pride zelo  
veliko ljudi ravno zaradi igralnice tu  
sem, v kateri poskušajo svojo srečo.

Kar se pa osebe gosp. drja. Čr-  
varja tiče, poudarjam pa resnici na  
lubo, da ni prav čisto nič v zadevi  
igralnice kompromitiran in se ga s  
te strani čisto po nedolžnem obsoja.

Dr. Črvar ima pač svoje napa-  
ke, a poleg vsega se mu mora pri-  
znati, da dela v narodno korist in če  
bi bil malo bolj liberalnih nazorov,  
bi se mu moglo tudi tiste njegove  
napake oprostiti.

## Slovenska zemlja.

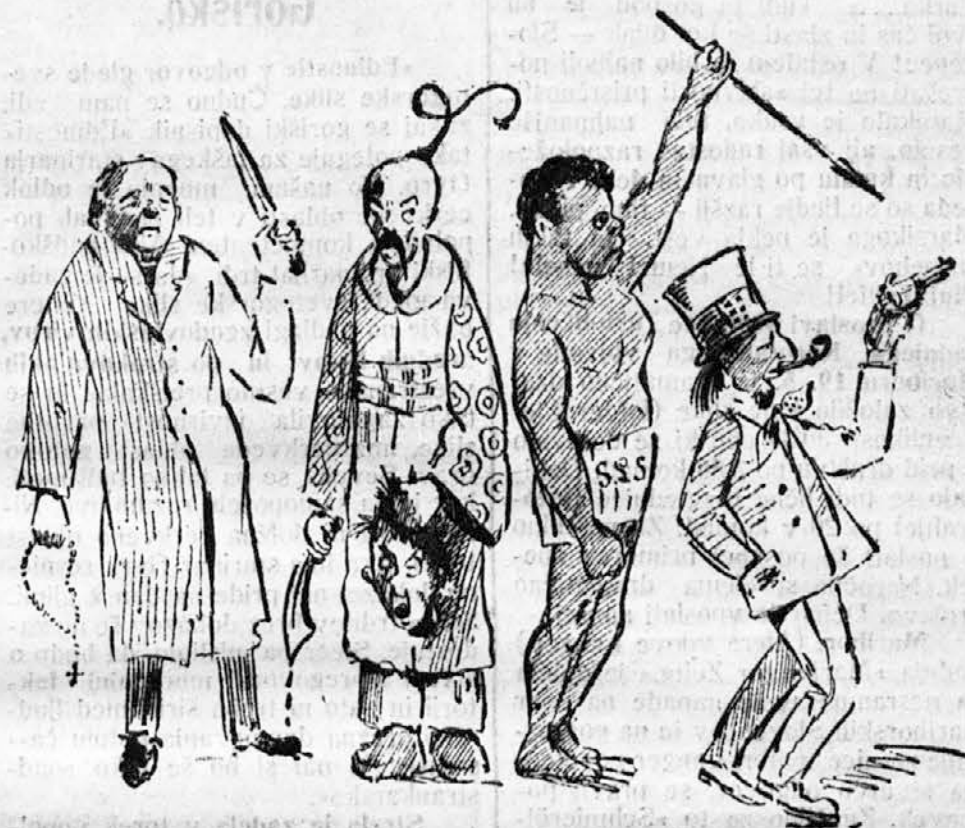
KOPALIŠČE TOPLICE NA DO-  
LENJSKEM.

Kopališča sezijsa se je pričela  
1. majnika. Toplice so oživele in se  
prebudile iz zimskega spanja — in  
kakor soditi iz mnogobrojnih prijav  
z Dunaja, Gradca, Trsta, Ljubljane  
itd., se bo letošnja sezija nad vse do-  
sedanje ugodneje razvila.

Vsako leto je večje zanimanje  
za naše Toplice, tako od strani ob-  
iskovalcev, kakor tudi od strani  
zdravnikov, in sicer ne samo iz av-  
strijskih dežel, ampak tudi iz Ogrske,  
Nemčije, Italije i. dr.

Kopališče je lepo na novo ure-  
jeno, v vseh prostorih je vzorna čis-  
tost, sploh vse ugodnosti, ki jih mo-  
re nuditi le moderno radioaktivno  
kopališče. Na novo urejena je ljud-  
ska (Karlova) kopel, kakršnih druga

## Klerikalna slovanska pesem.



Slovan (namreč klerikalec!) pòvsod brate ima — svoje brate ima!

kopališča nimajo. Knežja kopel, tudi  
na novo preurejena, je velik zračen  
bazen, ki enači bazenom najzname-  
nitejših kopališč.

Kras kopališča pa so separatne  
kopelji s pretakajočo se vodo, nade-  
lje imenitne močvirne kopeli ter bo-  
gate elektroterapične naprave. To  
so fakta, ki stavijo naše kopališče v  
vrsto svetovnih. Obiskovalci iz  
prejšnjih let ga sploh več ne po-  
znajo.

Kljub temu, da je kopališče to-  
liko preurejeno in modernizirano, se  
cene od prejšnjega leta niso nič zvi-  
šale ter je in ostane naše kopališče  
še vedno najceneje, kar predujči od  
vseh drugih kopališč.

Poleg drugih ugodnosti je še  
omeniti: lepa čitalnica, krasne pro-  
menade in zanimivi izleti ter cena  
stanovanja, in od prejšnjih let ugod-  
nejše in hitreje zveze.

Okolica je polna lepih senčnih  
gozdov, kjer najdejo gostje mir in  
oddihi od velikomestnega živ-  
ljenja in počitek po napornem delu.  
Duševno utrjeni, telesno bolni naj-  
dejo v našem lepem dolenskem  
kotu prejšnjo čilo krepost in svoje  
zdravje. — Na svidenje!

SEŽANA.

Nastop »Sokola« v Sežani v ne-  
deljo 24. t. m. zbujajo splošno zima-  
nanje in vse kaže, da se spretno aran-  
žirana prireditve vsestransko po-  
sreči. Lep, z mladimi kostanji ob-

dan, senčnat prostor, privlačen telo-  
vadni spored s prostimi vajami med-  
narodne tekme v Parizu (ne v Pragi,  
kot plakati to pomotoma obveščajo!),  
sodelovanje bližnjih bratskih dru-  
štev pri prostih vajah za letošnji zlet  
v Ljubljani, z vsem preskrbljenimi  
paviljoni v lastni režiji »Sokola«,  
vse vabi, naj bi nihče ne zamudil le-  
pega dneva. Telovadba prične ob  
3. in pol popoldne, kar orgovarja  
tudi železniški zvezi, vstopnina k  
prireditvi je 60 vin., nalašč nizek  
znesek, da je prireditve pristopna  
najširjemu krogu občinstva. Nastop  
svoje agitacijske misije za sokolsko  
delo ne zgreši, temveč bo širil spo-  
znanje, da je klevetniško nizko in  
neutemeljeno, da so predsodki zgolj  
plod političnega vrvenja, ki ga pa  
Sokol zametuje. Ne svobodomis-  
stvo, ne liberalizem, temveč sokol-  
stvo, svobodno in avtonomno.

Nastop sežanskega Sokola bo  
pa dal tudi sredstev — imamo naj-  
trdnješe samozaupanje o tem — za  
tako potrebno telovadnico, ki se mo-  
ra postaviti, ki je krepka deviza vsej  
prireditvi in vsemu delu, ki smo si  
ga naložili in ki ga hočemo izvesti  
v prihodnosti za vsako ceno. Pri-  
skoči nam na pomoč, kdor je Sokol  
z dušo: Na zdar!

**Pošljite naročnino,  
ako je še niste!**

## LISTEK.

M. ZEVAKO:

### Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.

(Dalje.)

Iz tega je sledilo prvič, da Ma-  
riak ni slutil v Pardajanu rešitelja  
svoje zaročenke, drugič pa, da ni  
vedel Pardajan, da je bila spremlje-  
valka kraljice navarske izvoljenka,  
o kateri mu je pripovedoval prijatelj  
s tako vročo ljubeznijo.

Vrnimo se zdaj k Alisi de Luks.

Njena tesnoba je izvirala iz bi-  
vanja Ivane de Pjen in Lujize v njeni  
hiši. Res je bila ukrenila vse, kar ji  
je velevala previdnost. Ivana de  
Pjen in njena hči sta stanovali v pr-  
vem nadstropju, v dveh sobah, ki sta  
ležali na zadnji strani hiše. Bili sta  
zaklenjeni. A kaj ji je jamčilo, da  
ne razodene Marijaku slučaj njune  
navzočnosti?

In kako bi pojasnila takrat to  
navzočnost? In če bi izpregovorila  
gospa de Pjen? Če bi prosila grofa  
pomoči? Če bi spoznal Deodat na  
koncu vseh vprašanj, da igra ona tu  
brezčasno vlogo jetničarke? Če bi  
prišlo na dan vse njeno življenje:  
vohunka, intrigantka, priležnica v  
Katarinini službi!

To pa še ni bilo vse!  
Do najvišjega viška je pritiralo

njeno grozo kratko pisemce, ki ga je  
bila pravkar prejela.

Pismo je bilo Katarinino, pisava  
Rudžierijeva, da ji pretvorjena; pod-  
pisa ni bilo.

Glasilo se je:  
»Zadržite ga noč do desete  
ure. Ob tej uri ga odslovite brez od-  
lašanja. Ako hoče prenočiti pri vas,  
najdite izgovor. Ob desetih naj bo  
vsekakor na ulici; naročeno je pri-  
pomniti, da se mu ne zgodi nič za-  
lega.«

Umazani podtikljaj, da bi hotel  
grof nemara prenočiti v njeni hiši,  
je privabil na Alisino lice rdečico sra-  
mu. In zadnje besede v pismu je tudi  
niso pomirile. ...! Ako hoče Katarina  
de Medičis, da bodi grof ob desetih  
na ulici, potem ga misli dati napasti,  
ugrabiti. ... Kdo ve, kaj še? ... Ne-  
broj zlih slutenj ji je rojilo po glavi.

In ko je začela ropot trkala, je  
bila še vedno neodločena. Trkanje  
jo je presenetilo, kakor da ga ni pri-  
čakovala. Toda zavedala se je opas-  
nosti tega svojega presenečenja; vr-  
nila si je siloma ravnodušje, in v tem  
se ji je porodil mahoma tudi sklep.

Sklenila je zadržati Marijaka za  
vsako ceno, vso noč, pa naj jo stane,  
kar hoče. ... Tako naveličana je bila  
tega večnega strahu in vznemirjenja  
nad vsako najmanjšo malenkostjo,  
tako utrjeno se je čutila od svoje  
neprestane laži, da ji skoraj ni bilo  
več težko misliti na katastrofo: raz-  
odetje njene skrivnosti pred Deoda-  
tom. ... Toliko poguma pa le ni ime-

la, da bi bila hitela grofu naproti ka-  
kor običajno; stara Lavra mu je šla  
odpirat.

Par trenutkov nato je stopil grof  
v sobo, kjer je čakala; približala se  
je s tako žarkim usmevom na obra-  
zu, da je bilo težko slutiti dramo, ki  
se je odigravala v njenem izmučenem  
srču.

»Draga Alisa,« je rekel grof,  
»rad bi ti predstavil viteza de Par-  
dajana, ki ga smatram kakor za ro-  
dnega brata; prošim te, imej ga rada  
meni na lubo.«

Tako govoreč, je stopil grof ma-  
lo v stran in prijel za roko viteza,  
ki je bil vstopil za njim.

Alisa je vztrepetala. S prvim  
pogledom je bila spoznala mladega  
moža z Lesenega mostu, njega, ki  
je bil otel kraljico navarsko, in ju  
spremil k Izaku Rubemu.

Tudi Pardajan, ki se je najprej  
prilklonil, potem pa dvignil glavo, jo  
je spoznal takoj. Aliso je popadla  
hipna, bridka groza; toda že v tem  
kratkem trenutku si je pripravila iz-  
govor za vsak slučaj.

Z nobeno gesto ni pokazal Par-  
dajan svojega presenečenja; napravil  
se je, kakor da jo vidi privikrat, in  
njegova krinka je bila tako pristna,  
da je prevarila njo sama.

Pomirila se je takoj, vsaj glede  
nove nevarnosti. Živahno je pomo-  
lila mlademu možu roko in dejala s  
tistim mehkim glasom, ki je bil eden  
njenih najmočnejših čarov:

»Ako ste prijatelj gospoda grofa,  
potem vedite, gospod vitez, da se  
štejem srečno, ker vas smem pozdra-  
viti pod svojim krovom... Prijatelj  
je dragocena stvar, gospod... in v  
položaju, kakršen je njegov tu v Pa-  
rizu,« je dodala z žalostnim glasom,  
»je zanj resnična sreča, da se mora  
zanašati na prijatelja, kakršen ste  
vi...«

»Vidite,« se je zasmejal grof ve-  
selo, »uganjala je na prvi mah, koliko  
ste vredni.«

»Madam,« je dejal Pardajan,  
»vzljubil sem gospoda grofa v prvem  
trenutku, ko sem ga zagledal; plem-  
enit značaj je, in če more odkrito-  
srčna vdanost pripomoči k njegovi  
sreči, mi je moja zagotovljena.«

Marijak ni opazil v svojem bla-  
ženstvu, da velja ves Pardajanov  
odgovor njemu.

»Zakaj ne govori mladi mož o  
meni? Ako bi me bil spoznal...«  
Tako je ugibala Alisa. Da za-  
krije svojo skrb, je jela pripravljati  
osvežila.

»Kako je mogoče, se je vpraše-  
val Pardajan, da najdem tukaj  
spremljevalko kraljice navarske? Za-  
kaj se zdi tako zmedena in vznem-  
irjena?... Spominjam se, kako  
čudno ji je očitala kraljica, da jo je  
vlekla k Lesenemu mostu...«

In vitez je začel resno študirati  
mlado žensko. No, za par minut se  
je zdel led prebit; vesel razgovor se  
je razvil med trojico. Vendar pa je  
zrla Alisa z zamolklo grozo na ka-

zalec ure, ki se je pomikal polago-  
ma proti deseti.

»Kaj naj storim sedaj. Kako naj  
mu povem?«

Udarila je deseta ura. Zdrznila  
se je in začela govoriti naglobesed-  
no; njen razgovor bi se bil zdel pre-  
lesten vsakomur, samo ne Pardaj-  
anu, čigar sumnja je rasla z vsako  
besedo, ki jo je izrekla. Zdelo se mu  
je, da dela brezmišeln gestic; pogo-  
stoma je zalotil na njenem obrazu ne-  
nadno blest ali pa čudno, pretirano  
rdečico; v njenem glasu je zvenelo  
nekaj nepristnega. In tako ga ni pre-  
senetil plašni vzklík, ki ji je uskočil v  
trenutku, ko je grof vstal, češ, da je  
čas iti.

»Za božjo voljo,« je dejala z du-  
šecim se glasom, »ostanite še!«  
»Že zopet te napadajo tvoji stra-  
hovi, dušica,« je menil Marijak.

»Madam,« je velel Pardajan s  
takšnim povdankom, da je razumela  
vse, kar se je vršilo v njegovi duši,  
»prišedem vam, da se ne zgodi mo-  
jemu prijatelju nič zalega — vsaj  
nočjo ne!«

Pogledala ga je z brezmejno  
hvaležnostjo; moči pa ji je ostalo  
komaj še dovolj, da je zamrmrala  
grofu:

»Pa poidi, dragi moj; a ne po-  
zabi, da si mi obljubil, čuvati se...«

In ko so stopili vsi trije na vrtič,  
se je sklonila zdajci k Pardajanove-  
mu ušesu:

(Dalje.)



## Štajersko.

**Delo renegatov.** Minolo nedeljo so praznovali v Peklu pri Poljčanah tamošnji narodni odpadniki 34letni občinstva pomembnega Schullvereina. Dolge tedne in mesece popreje so se bobnali za to »slavnost«. Uspehi je bil ta, da se je udeležilo vse ono slovensko prebivalstvo, ki v odvisnosti skrajne bede in najhujšega pomanjkanja, s krvavimi žulji služi pri neizprosnih renegatih — mnogočim. Sestrane obaze je bilo videti in borne obraze potučenju namenjene slovenske dece, učence »Roseggerjeve« šole, Schucka. Ne hote se je človek moral spomniti pregovora: »Poturica je tuji od Turka...« Tudi ta gospod je bil svoj čas in zlasti še kot dijak — Slovenec! V ostalem je bilo najbolj pogrešati na tej »slavnosti« prisrčnosti. Manjkalo je vsako, tudi najmanjše veselje, ali vsaj radostno razpoloženje in kmalu po glavnem delu vsopreda so se ljudje razšli — tiho, plaho. Marsikoga je pekla vest. In takih »uspehov« se ti le Nemci vesele! Puf! Teufel!

**O proslavi 500letnice ustoličenja zadnjega Korotanskega vojvode v Mariboru 19. 5.** je dramatično društvo založilo lepe slike (fotografije) v velikosti 30/35 cm, ki se dobivajo v prid društvu po 3,50 komad. Dobivajo se tudi lične razglednice (fotografije) po 20 v komad. Za poštno je poslali še posebej primeren znesek. Naročila sprejema dramatično društvo. Denar je vpslati naprej.

**Maribor.** (Afera vdove Langer.) Zadnja »Marburger Zeitg.« je dobila na nesramne svoje napade na par mariborskih Slovencev in na potvarjanje resnice v aferi Langer popolnoma stvaren odgovor, se pravi, popravek. Značilno za to »Schmieröl-zeitung« je impertinenca, s kojo komentira popravek. Vemo sicer, da vzdržuje laži ona oseba, ki je bila z vdovo Langer vedno v neposredni bližini. Ne smemo pa pozabiti še na neko drugo okolnost, namreč to, kar ve vse mesto, da je šlo v predložnem slučaju za čisto priprosto, poskušno »kuplarijo«. Vest, da se hoče trgovec Š. z Langerjevo poročiti, je morala tim bolj presenetiti, ker se je prejce mati Langerjeve — to je bilo morda 3 do 4 tedne prej, ko se je zvedelo o stikih Š. z Langerjevo — sama hvalila, da bo nje hčer poročil neki dunajski uradnik in je tudi v tem slučaju — kot že v par drugih — bilo vse za poroko pripravljeno, ki se je pa tudi tokrat razbila. Kdor bi bil Ša, odgovarjal, bi bil storil samo — svojo proketo dolžnost. In konečno to se niti ne taji! Nesramno je le, da se mariborska nemčurka brozga zaganja v docela neprizadete! Dobro bi bilo, ji potipati prav izdatno žilo! Vemo tudi približno, na katere »priče« se zanaša; a trda bo, poskrbeti preje za njih — moralno izpričevalo.

**Volitve v penzijski zavod** ki so se vršile te dni v Gradcu so dale 3700 glasov. Nemškonacionalna lista je dobila sama 2700 glasov. Ostale pa 1000 glasov, tako, d imajo nemškonacionalci 1700 glasov večine! — Ite volitve — volili so delojemalci — so pokazale vso doslejno slovensko brezbriznost za ta zavod. V bodoče bo tudi tukaj treba posvetiti več pozornosti, za kar se trudijo tudi soc. demokraci.

**Jeruzalemska dirka,** pri koji je bil ubit posestnik Ciputa vsled tega, ker je nanj planil konj hlapca Mortona (o čemer smo sivočasno že poročali) in ga smrtno potolkel, je našla mnoli tork pred okrož. sodiščem v Mariboru svoj konec. Morton, kojega konj je pobil Ciputo, je bil obsojen na 10 dni zavora, Pušenjak pa, ki je istotako vozil za Ciputo in Mortonom po strmi in zmrlzi cesti v galopu, pa je bil obsojen na 30 K globe. Ni dobro piti najprej Jeruzalema, potem pa še dirkati.

**Dol pri Hrašniku.** (Naša mlajša duhovna generacija.) Evo Vam našega kaplana! Kot dijak je ljubil rujo vince, brhko dekle in karte — kot teolog jih ni pozabil — kot duhoven pa mu je »stara navada« — železna srjaca. Bil je odločno naprednega mišljenja, predno je stopil v teologijo, kjer je spremenil svoj značaj, dvomimo, da svoje prepričanje. Ze takrat je dobro vedel, da ne bo izpolnjeval kot duhovnik svojega poklica, da bo njegova vloga je namišljena, hinavska. Oj Tone, Tone, na obrazu, na nemirnem izrazu Tvojih oči se ti pozna, da se zavedaš nizkote, neznajčnosti koraka, ki Te je povedel v teologijo, — kakor tudi svojega dosedanjega delovanja; zavedaš se, da je poklic dobrega duhovnika nezdravljiv s poklicem strankarja ter hujšaka. Pa Ti hočeš imeti le udobnosti od življenja, zato si zapustil enako mnogim tovarišem teologijo, ne da bi posnemal Krista, temveč da bi živel po nauku svojih

učiteljev: »Laži, obrekuji in preganjaj vsakogar, ki ne trobi v tvoj rog, da se ti bo godilo dobro na zemlji.« Ravnaš se po tem nauku, zato se pa tudi izogiblješ poštene družbe, ki bi sodila olikanemu človeku, pa popivaš z družbo, ki napada mirne ljudi. Zmerjaš na shodih, n. p. v nedeljo 10. t. m., kojega so se udeležili tudi šoloobvezni otroci, čez liberalce etc. in se še upaš šteti za vzgojitelja mladine? Ne apeliramo radi tega niti na župnika, niti na kako višjo oblast, ker vemo »vrana vrani oči ne izkljuje« — razven če bi bila slednja bela — kaj ne g. župnik?

V nedeljo proslava 500letnice v Ptuj!

## Goriško.

**»Edinosti« v odgovor glede svetogorske slike.** Čudno se nam zdi, zakaj se goriški dopisnik »Edinosti« tako poteguje za laškega starinarja Gyro. Po našem mnenju je odlok cerkvene oblasti v teh zadevah popolnoma kompetenten. Ako nadškofski ordinarijat trdi, »da se je zaveda glede svetogorske slike. Matere božje na podlagi zgodovinskih virov, uradnih listov in po strokovnjakih vsestransko vestno preiskala« in se tako zagotovila izvirnost prvotne slike, ima cerkvena oblast gotovo prav. Seveda se pa lahko tudi moti, kar je pa samoposčebi razumljivo. Nikakor pa ni dolžna cerkvena oblast tožiti. Ako ima starinar Gyra resnično dokaze, naj pride na dan z njimi. Sama trditve brez dokazov še ne zadostuje. Sicer pa mislimo, da bodo o stvari izpregovorili merodajni faktori in zato ni treba širiti med ljudstvo prazna domnevanja potom časopisja, in naj si bo še tako »nadstrankarsko«.

**Strelna je zadela** v torek popoldne nekega Josipa Batič ob Soči v Gorici. Bil je na mestu mrtev. Pokojni zapuščala ženo in otroke. Ponesrečenec je imel pri sebi precejšno svoto denarja.

**Zdravščina pri Gradšču.** Kakor smo sivočasno poročali, so ustanovile tu neke hčere Marije pomočnice zavod za mlade delavce. Te hčere so sicer že tu, ni pa še deklet. Menda ta nova »laška redovna banda« ne bo imela preveč sreče v naših krajih.

**Padec.** 13letni Renato Furlani iz Gorice je padel z drevesa in si zlomil levo roko. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov.

**Škof Jeglič v Gorici.** Te dni je minulo 16 let, odkar je prišel v Ljubljano škof Jeglič, ki je pa ta »praznik« rajše praznoval na Goriškem, kjer ga manj poznamo.

**Gorica.** (Izpred sodišča.) Franc Boškin in Josip Sokol iz St. Petra sta bila obtožena pretepa, vsled pomanjkanja dokaza pa sta bila oproščena. Radi beračenja sta dobila Franc Scattari in Franc Pregelj po en teden zavora. Filip Markič in Franc Zavrbnik iz Solkana sta bila obsojena na 24 ur zavora, ker sta poškovala tuje imetje. Ivan Toroš in Josip Furlan sta se morala zagovarjati radi ponarejanja loterijskega lističa, ki je bil pa tako slabo ponarejen, da sta oproščena.

**Solkani.** Pred goriškim sodiščem je bil obsojen mešetar Jakob Valentič na 3 dni zavora, ker je razžalil neko Katro Sega.

**Voznik pozor!** Artur Marinčič je bil kaznovan z globo 2 K, ker je vozil zvečer brez luči.

**Laški cvetlični dan** je prinesel 1792 K čistega dobička. Slovenci smo pač radodarni!

**Pevsko društvo nemških državnih železnicarjev** je darovalo tudi cvetlice za laški cvetlični dan! Kljub temu pa so jih imeli še toliko, da so jih začeli prodajati na državnem kolodvoru, kar jim je pa seveda spodletelo.

**Gorica.** (Vojaški koncert.) Vojaška godba bo odslej igrala vsak ponedeljek zvečer od 6. do 7. v poletnem času pa od 7 do 8 ure in sicer enkrat na Travniku, enkrat pa v mestnem parku.

**Popravek.** Poročali smo, da so bili v nedeljo zvečer na južnem kolodvoru »Sokolci«, dočim so bili klerikalni »Orli«. Poročevalec jih je le mimogrede videl in to v mraku.

**Profi Slovincem** so govorili pri zadnji občinski seji v Gorici. Sprejet je bil tudi predlog Bonomijev, naj se mestna občina pritoži glede prepovedi laškega shoda za univerzo. Ušaj pa je zahteval, da se ukrene potrebnost, da ne bodo korakali naši Sokoli 7. junija po goriških ulicah. Rekel je tudi, da to pot ne bo miril laško fakinažo ki bo gotovo napadla Sokole. Gorian pa je naravnost citiral tržaški prvi maj, ki se lahko ponovi 7. junija v Gorici, ako se dopusti »Sokolom« obhod po mestu. Upamo, da bo tržaško namestništvo, oziroma okrajšarstvo toliko previdno, da ne bo

ustreglo laškim željam. Gorica je naša, je slovensko mesto, po katerem smejo naši ljudje vendar korakati tudi s trobojnim trakom na prsih! »Sokolci« pa naj 7. junija prihitijo v velikem številu v našo Gorico!

**Gorica.** Kapelica v novem parku ob Franc Josipovem tekalšču se popravi. V ta namen je odločilo mesto 250 K.

**Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici** priredi 7. junija t. l. v prid C. M. dirko, ples in tombolo za 200 K, činkvino 100 K.

**Dijaški telovadni nastop v Gorici.** Goriško dijaštvo priredi v soboto 23. t. m. v dvorani Trgovskega doma svoj četrti telovadni nastop. Prejšnji trije nastopi so po svoji dovršenosti občinstvo iznenadili, kajti pokazali so z vsako točko, kako stremi naša mladina po resnem delu. Tudi letošnji nastop bo pokazal, na kako stopnjo telesne vzgoje se je goriško dijaštvo povzpelo. Vspored je sledeči: Nastop malih: a) proste vaje, b) skupine, 2. Orodna telovadba. 3. Član; proste vaje. 4. Vrsta izbranih telovadcev na bradli. 5. Vaje vaditeljskega zbora z batonom. 6. Zaključna skupina. Vspored je kaj raznovrsten. Zato je tudi sveta dolžnost goriškega občinstva, da se udeleži tega dijaškega nastopa v najobilnejšem številu in s svojo udeležbo pripomore k moralnemu in gnotnemu uspehu. Cene so: Fotelji 2,50 K, sedeži I. II. vrste 2 K, III. IV. V. vrste 1,50 K, galerija I. K. balkon 2 K, stojšča 60 vin., dijak in dijakinja 40 vin. — Čisti dobiček je namenjen v korist »Dijaški kuhinji« v Gorici.

## Dnevni pregled.

**Zabavna storija orientalnih železnic.** »Večernik Češkega Slova« prinaša pod šifro Sky sledeči zanimiv članek: »Že nekaj mesecev trajajo pogajanja Avstro-Ogrske s Srbijo glede orientálnih macedonskih železnic, ki so po vojni pripadle Srbiji. Kakor je že navada, je tudi to pot naše zunanje ministrstvo začelo proti Srbiji z napadalno taktiko. Med drugim je zahtevalo pravico na stavbo železnice Uzice - Vardiste in tarifne privilegije za avstro-ogrsko blago. Svoje zahteve je Dunaj utemeljeval s trditvijo, da so dunajske banke pokupile 51 procentov akcijskih orientálnih železnic in je imenoval za svojega zastopnika gospoda Mullerja, pooblaščenca domnevanih lastnikov 51 procentov akcijskih. In tu se je izdalo nekaj posebnega. Lastništvo dunajskih bank je bilo samo navidezno, denar za akcije se ni bil položen v akcije same so ostale v depozitu v Švicl. Ta položaj je hitro in premeteno izrabila Francija in predlagala — internacionalizacijo vzhodnih železnic. Med tem so pa na nasvet zastopnika francoskih kapitalistov grofa Vitalija v Belgradu silno hitro izdelali predlog na razširjenje železnične mreže v Macedoniji in predlog, da bi progla Soluna bila mednarodno podjetje, pri katerem naj bi bila udeležena Srbija, Avstro-Ogrska, Francija in — Rusija! Tu pa začela vesela igra — Italije. Naš dragi zaveznik se je spomnil (in prav je bilo, da se je spomnil), da bi tudi on mogel igrati med štirimi in zaprosil je na Dunaju, da bi bil sprejet med njene. Korak Italije je pa povzročil nevarnost, pa se vzbude skomine Nemčije, Anglije itd. in tako bi se od orientálnih železnic hitro in lahko prišlo k novi »vseevropski zapletki«.

Na Dunaju so se strasili in si rekli, da bi bilo vendar boljše pogajati se direktno z Belgradom in pri tem malo — odjenjati. Pašič, premeten kot nihče, je ta položaj dunajskih krogov takoj izkoristil in poklical k sebi Mullerja. Dunaj je naznanil Rimu, da so njegove zahteve premalo utemeljene in Rim se je baje takoj revanžiral s tem, da je v Parizu priložil poleno proti Avstro-Ogrski. Pariz se je zvezal s Petrogradom in zavezniki so Dunaju lepo namignili, da Avstro-Ogrska nima na orientalne železnice nobene pravice, ker ni kupila njihovih akcijskih in jih radi komikanja denarja tudi ne kupi. Francozi so se tudi ponudili, da prevzamejo domnevane avstrijske akcije, ki so naložene v Švicl in posledica je bila, da se je jedro vprašanja preselilo z Dunaja v Belgrad in Pariz, kjer tudi odločitev pade, na ta način da Srbija železnice kupi in se tako vprašanje reši za Srbijo najsrečnejše. Tako sta politizirala Berchtold in Italija (Susteršič je pa grmel, da naj Avstrija le pritisne radi železnic; no pa so pritisnili drugi).

**Lepi izrazi mladočeskega ministra.** Kakor smo že pisali je dr. Topolka, mladoček, izdal III. zv. spominov umrlega mladočeskega ministra Kaizla. Omenili smo že tudi, kakšna velikanska škoda nastane iz objavljanja teh spominov. Škoda, ki je ne bodo čutili samo Čehi, temveč razven Poljakov tudi drugi Slovani, s stališča demokratizma pa vsi na-

rodi v Avstriji. V pisnih mladočeskega ministra Kaizla pa čitamo še nekaj drugih, nekaj za nas Jugoslovane naravnost surovega. Mladočeski minister v svojih pisnih titulira Jugoslovane v Bosni s — tatovi, Črnogorce imenuje — smrkvavce in provokaterje veleizdajalskih in revolucijskih težej. Simpatije Čehov napram Jugoslovanom imenuje mladočeski minister Kaizl: proketo balbansko politiko; ruskega generala Komarova, ki je bil kot gost v Pragi, imenuje svinjo in odobrava, da ga je policija izgnala. Takole je govoril mladočeski minister o Jugoslovanih in Slovanih.

**Razmere v Črni Gori morajo biti** naravnost neznosne. Vidi se to iz dopisov, ki jih priobčnjuje belgrajski in zagrebški listi s Cetinja. V državnem proračunu velik deficit, ki očitno kaže, da je Črna Gora gospodarsko preslaba, da bi mogla obstojati še dolgo kot popolnoma samostalna država. Pred vojno se je še živelo: armada ni veljala nič, ker Črna Gora ni imela stalne armade in tudi državna uprava je mogla biti poprej bolj patriarhalna in kot taka po cen. Sedaj je drugače. Radi novopridobljenih krajev mora vzdrževati Črna Gora precejšnjo stalno armado in tudi uprava v novih krajih mora biti kolikor toliko moderna. Vse to pa stane denar, ki ga ubožna Črna Gora brez industrije, brez večje trgovine in celo brez večje obrti ne premore. To je spredel prejšnji črnogorski finančni minister dr. Drlijevič in je tudi brez ovinkov in na ves glas govoril, da Črna Gora mora stopiti v realno unijo s Srbijo, za katero bi bil (pri njenem četrtimilijardnem proračunu!) črnogorski deficit prava malenkost. Potrebo realne unije s Srbijo uvideva tudi vse črnogorsko ljudstvo, ampak črnogorska dinastija uče o realni uniji s Srbijo ničesar slišati, črnogorska dinastija je slayolopna in hoče imeti samostojno črnogorsko državo — za sebe, ker ljudstvo ne čuti potrebe, da bi imel en narod dve državi od katerih bi ena (Srbija) naravnost z gigantskimi koraki napredovala in se razvijala; druga pa komaj živetarila. Črnogorsko ljudstvo je za vjedinenje s Srbijo, dinastija je pa separatistična. Ali je kralj Nikolaju res treba, da vodi na stara leta politiko, od katere ima dozdevne koristi samo on in njegova rodbina, njegovo ljudstvo pa ogromno škodo? Preprečiti se vjedinenje Črne Gore s Srbijo ne bo dalo, to je očitno in ali ne bi bilo bolje za kralja Nikolaja, da napravi ob koncu življenja gesto, ki bi mu zaslužila častno ime? V zgodovini in posebno lep spomin v narodu? Lepše bi vsekakor bilo, da črnogorska dinastija sama stori ono, v kar bo na koncu konca prisiljena.

**Živijo alkohol!** Ko bi zamogli vse solze zbrati, ki jih povzroča žganje, solze strahu in grenke potrebe, solze srečtrajoče revščine in globoke žalosti, solze najgrozovitejših telesnih in dušnih bolečin: resnično, morju podobna povenjen iz vseh dežela bi se pred naše oči razlila. Strahovito jezero krvi bi se stvorilo ako bi stekla skupaj vsa kri, katere prelila je žganje krivo: kri grdega ravnarja, ubojev, umorov in boleznij, kri, ki glasno kliče k nebu za maščevanje! Grozopolna gora mrtvaških lobanj bi se pred nami vzdignila, ko bi videli nagromadene lobanje vseh onih, ki so se posredno ali neposredno kot žrtve pijančevanja ločili od življenja. Mi to vemo — in vendar kličemo ko za stavo: Živijo alkohol! Nobenemu kralju se ne skazuje tolike časti kot temu trinogu. Pred njim pripogiba koleno bogataš in siromak, visoki in nizki, zdravi in bolni, tresoči se starček ob palici in smehljajoče se dete v zibelki, učenjak na katedru, kakor preprosti kmetič — celo anarhisti se pred tem prestolom klanjajo. Temu gospodu služimo z otroško vdanostjo in prepričanjem, s katerimi bi resnično lahko služili boljši stvari. Mi ne znamo nobenega veselja užiti, brez da bi njegove ne povabili, nobene slavnosti vršiti, brez da bi njemu ne določili častnega mesta. On je naš sovražnik — mi pa ga ljubimo; on nas peha v nesrečo — mi pa ga hvalimo; on napravljaja iz nas siromake — mi pa mu damo zadnje kar imamo; on nas muči do smrti — mi pa mu še umirajoči kličemo: Živijo alkohol!

**Jamrajo.** »Slovenec« jamra vsled volitev na Notranjskem. Pravi, da bo treba začeti proti naprednjakom na deželi drugo taktiko. (Ali je dosedanja še premalo surova?) Dalje pravi, da je temu kriva, slaba organizacija S. L. S. Mi pa mislimo, da je organizacija S. L. S. vzorna in da je zorganizarano vse do zadnjega človeka — da torej klerikalci ne nazadujejo v sled slabe organizacije, ampak kljub vsej dobri organizaciji! In to je važno! Klerikalizem propada, ker se že pripristemu ljudstvu stadi. Kaj stori duhovščina vse, kar more, vsi ljubljanski agitatorji so bili na Notranjskem — in vendar so komaj zmagali. V tem si torej klerikal-

ci nimajo kaj očitati — nasprotno je značilno zanje, da so kljub temu trudu dosegli tako slabe uspehe. Tako pojde naprej do konca.

**Drugače so začeli govoriti.** V članku o notranjskih volitvah piše »Slovenec« sledeče besede: »Ta slika zadnjih let kaže, da se volilni boj na Kranjskem vedno bolj poostruje, da volilnih bojev z zmago ene same slovenske stranke ni konec, in da se bo ta boj tradicionalno razvijal naprej v dosedajni smeri. O tem si ni treba čisto nobenih iluzij delati. Liberalna stranka nikakor ne misli na svoj grob, ampak napenja vse sile, da bi se mogla zopet kako uveljaviti. Do skrajnosti odločni boj zoper njo in pritisk je rodil od njene strani protirekacijo, ki jo okreplja. To so stvari, s katerimi moramo računati in temu primerno mora S. L. S. svojo taktiko uravnati.« Olej, kako piše sedaj tisti list, ki včasih za napredne vrste na Slovenskem ni imel drugega kot posmeh. Tako piše list, ki je pred kratkim še trdil, da liberalne stranke ni. In še dan pred volitvami je »Slovenec« skušal smešiti napredne vrste s tem, da jim je podtikoval »babe«, ob katerih so se mazali klerikalni veljaki.

**Bratno in pevsko društvo »Zora« v Bukovici** priredi v nedeljo 24. t. m. veselico s tem vsposredom: 1. Pozdrav gorenjski, D. Ipavec, meš. zbor. 2. Dneva nam pripelji žar, J. Aljaž, moški zbor. 3. Anarhist, J. Stoka, burka v dveh dejanjih. Pričetek veselice ob 4. uri pop. Po veselici ples na prostem do polnoči.

**Slov. akad. društvo »Slovenija« na Dunaju** je izvolilo na svojem prvem rednem običnem zboru, dne 11. maja 1914 sledeči odbor: Predsednik: cand. iur. Rutar Josip; podpredsednik: ? cand. iur. Luschützky Karel; tajnik: stud. med. Mugole Matija; blagajnik: stud. phil. Gruntar Viktor; knjižničar: stud. phil. Robič Makso; gospodar: stud. med. Smola Josip; arhivar: stud. med. Kopore Josip; namestnika: stud. med. vet. Vasle Bolte, stud. iur. Čehun Fr. pregledniki: cand. iur. Svetina Anton, cand. med. Oražem Janez, cand. iur. Slibar Janez.

**Prijateljem dijaštva!** Visokosolci na Dunaju so se namenili zbrati za letošnje velike dijaške počitnice po vseh jugoslovanskih krajih za potujoče dijaštvo brezplačno prenočišča. Ker je potevanje za dijaštvo brezplačno velikega pomena za spoznavanje domovine, zato se nadejajo, da bodo to akcijo prijatelji jugoslov. dijaštva po svoji moči podpirali. Razposlale so se prošnje na vse znane dobrotnike in pri tej priliki jih prosijo, da naj blagovoljno nanje odgovorijo. Apelirajo pa tudi na tiste, ki niso mogoče dobili okrožnice, da jim sporoče, če bi bili voljni dati brezplačno prenočišče, svoj natančni naslov (ime, priimek, z. pošta). Upajo, da bo ta oglas pridobil mnogo dobrotnikov! Vse naj se pošlje na naslov: M. Ambrožič, med. Dunaj IX., Alserstraße 22/IV. 23.

**Pozor! Dne 25. maja 1914 ob 9. uri** dopolodne se vrši na licu mesta h. št. 99 v Begunjah dražba enonastropne hiše št. 99 v Begunjah (Gorenjsko), z delavnico, drvarnico, kuhinjo in gospodarskim poslopjem. Zraven spada žaga z vodno silo, stavbišče, dva vrtova, dve njivi in trije travniki. Skupna cenilna vrednost 13.793 K 04 v.

**Raz okno je padel.** V Tržiču je padel preteklo nedeljo dveletni Blaž Polanšek z okna v prvem nadstropju in je zadobil tako težke poškodbe, da je drugi dan nato umrl.

**Nesreča dveletnega otroka.** Dveletni sin dninarice Janko Koman iz Škofje Loke je te dni padel s postelje tako nesrečno, da si je zlomil nogo. Prepeljali so ga morali v deželno bolnico.

**Cirkularna žaga.** 30letnemu mizarju pri premogokopni družbi v Zagorju Lovrencu Trebušaku je te dni med delom odrezala cirkularna žaga več prstov na roki. Trebušak je moral iskati zdravniške pomoči v deželni bolnici.

**Samomor študenta.** Kakor je »Dan« že poročal, je povozil pred kratkim vlak med postajama Logatec-Rakek 12letnega Ferdinanda Kozina, sina železniškega čuvaja. Iskraj so ljudje mislili, da gre za nesrečo, ker je deček hodil navadno po progi do prve postaje, odkoder se je vozil po železnici v Postojno, kjer je obiskoval meščansko šolo. Tu pa je prišlo na dan, da je izvršil deček samomor. Dobil je namreč slabo izpričevalo, popravil je nekaj redov in iz strahu pred stariši si je samovoljno vzel mlado življenje.

**Zagrebška afera Gross** živo zanima vso javnost. V afero je zapletenih okoli 180 ljudi. Te dni so zalotili nekega moža, ki je zlorabil šletno deklco. Občinstvo je hotelo svinjarja linčati. Ko so ga odpeljali na policijo je množica zahtevala, da jim ga izroče, da ga samo kaznuje. \* Se ena žrtve Grossova. Te dni je bila prijeta v Budimpešti neka Ela Muha, ki je bila Grossova žrtve.



Kot mladoletno deklico jo je Gross zapeljal in mu je pozneje preskrbel tudi svoje tovarišice. Plačeval ji je po 20 K. Elna Muha je zdaj stara šele 17 let. Bila je iz »boljše rodbine«. Pripeljali so jo v Zagreb.

\* **Vlaki — ki letajo.** Tehniki in inženirji običujejo te dni v Londonu novo iznajdbo Francoza Bacheleta, ki je iznašel vlak brez stroja in brez šina. Celih 20 let je študiral ta mož, kako bi bilo mogoče spraviti skupaj take magnetne, ki bi nosili vlak po zraku. Iznal je, da na svetu kovine, ki jih električni tok odbija. Na tej podlagi je delal poskuse in res se mu je posrečilo sestaviti prvi tak vlak, ki leta zdaj v Londonu. Med kovinami, ki jih električni tok odbija je tudi aluminij. Aluminij pa je zelo lahka kovina, kakor je znano. Vozovi novega vlaka so podobni smokvi. Ker se vsled svoje sestave odbijajo od elektr. toka, ki je napeljan po zemlji — se dvignejo v zrak in lete z veliko hitrostjo. Iznajdba vzbuja veliko pozornost.

\* **Roparski umor.** V vasi Brezovica na Hrvaškem so dne 17. t. m. ponoči napadli neznani roparji kmeta Andreja Radičevića in njegovo ženo. Roparji so streljali iz samokresov in en strel je Radičevića ženo zadell, da se je zgrudila mrtva na tla. Njen mož je smrtno nevarno ranjen. Tolovaji so nato ukradli tri sto kron in so pobegnili.

\* **Zlati rupiji.** V Sarajevu so aretirali 19letnega delavca Mufića, ki je prodajal 130 zlatih rupijev. Ti zlati rupiji pa so bili neke ukradeni. Imajo poleg denarne vrednosti tudi veliko ceno vsled svoje starosti.

\* **Velika železniška tatvina.** V eni zadnjih noči se je izvršila na železniški progi Temešvar-Modos velika tatvina. Iz vlaka, ki pride ob pol desetih, v Temešvar je bilo ukradenih iz železniške blagajne 14.000 do 15.000 frankov. Vlakovodja je izpovedal, da sta prav pred Temešvarjem, pred tamošnjim železniškim mostom vdrla v voz, dva v žensko obleko oblečena roparja, ki sta z napolnima samokresoma, nani namerjenima, oropala blagajno. Vlakovodja se ni smel niti gauti in je moral mirno gledati, kako izvršujeta neznanca svoj rop. O clem slučaju je bila takoj obveščena policija in orožništvo. Vlakovodja in nekega strojnika so pridržali v začasnem zaporu. Vkljub temu, da je roparski napad v tem slučaju skoro izključen, ostajata oba moža pri svoji trditvi.

\* **Samomor častnika.** Preteklo soboto zvečer se je ustrčil na Dunaju nadporočnik 36. pešpolka Ivan Grill in sicer v stanovanju svojega brata stotnika Alojzija Grilla. Kakor se je dognalo, je izvršil nadporočnik samomor v navalu blaznosti.

\* **Prijet dezertir.** V Prevaljih na Koroškem rojeni in 8. poljskemu topničarskemu polku prideleni Matija Nedved, ki je pred nekaj meseci dezertiral od vojakov, je bil sedaj prijat v Krupi v Bosni.

\* **Zapuščina pevke umetelce.** Pevka Lili Nordica, ki je pred kratkim umrla, je zapustila dragocenosti v vrednosti petnajst milijonov frankov. Velik del njenega premoženja bo podedoval njen mož.

\* **Umor starke.** 78letno Julijo Mahler iz Berlina so našli dne 17. t. m. v njenem stanovanju obešeno. Prišlo je na dan, da starika ni izvršila samomora, ampak da jo je neznan ropar najprej umoril, nato pa obesil, da bi oblasti mislile, da gre za samomor. Morilec je oropal svojo žrtev za tisoč mark.

\* **Kako so veliki ljudje umirali.** Poslednji utripi življenja velikih mož, poslednje besede, ki so prišle iz njih bledeh ust pred večnim spajem, so zanimale in še zanimajo najširšo javnost ravno tako, kakor dela teh velikih mož. Iz poslednjih besed gubev se da marsikaj brati, v njih se kaže udanost v usodo, strah pred smrtjo in večkrat tudi veselje. O poslednjih besedah genijev se širijo razne anekdote, ki so večalimani resnične. Pisatelj Emil Ludwig je izdal ravnokar zanimivo knjigo »Der Künstler« v kateri govori tudi o smrti velikih mož. Navajamo iz nje nekaj primerov:

Napoleon I. je klical v vročici pred smrtjo vse svoje stare generale in se je z njimi poslavljaj. Videl je v vročici bitko in je baje govoril: »Dessaixi, Massena... ah... ah... zmaga se nagiblje na našo stran... hitro, hitro... na napad... Francija... v orožju... ponos armade... To so baje poslednje besede Napoleona I.

Lord Byron je govoril v vročici pred smrtjo svojemu zvestemu slugi o dveh ljudeh, ki ju je imel najrajši. Prvil je: »Moja draga Ada! Nesi ji moj blagoslov in tudi moji sestri Avgusti... moje dete... moja sestra... ti že vse veš... in nato je pristaval z melanholični genijus: Moram zaspati!«

Cudna je bila smrt Michelangelova in Beethovnova. Michelangelu je bilo že devetdeset let, ko je stal nekega dne v svojem hladnem ate-

ljeju z dletom v neutrudljivi desnici. Pred seboj je imel spomenik, ki si ga je sam postavil. Bila je noč in le medla luč svetiljke je obevala spomenik... Eden izmed njegovih učencev je dobil mojstra, blodečega v vrtu v dežju. »Kaj naj delam?« je rekel Michelangelo, »nikjer ne najdem miru.« Tri dni nato pa je sedel pred ognjiščem in gledal plapolajoči ogenj. Nato se je zgrudil...

Beethoven, genij v demoničnosti in v zapuščenosti podoban Michelangelu — je doživel žalosten konec svojega življenja na deželi. Nekega dne so ga pripeljali domov na mlekarskem vozičku, dva zdravnik nista hotela iti k njemu, ker je stalnoval preveč daleč. Beethoven je poslal svojega nečaka k tretjemu zdravniku, nečak je izročil ukaz natakarnju, natakarn je na ukaz pozabil... Šele po treh dneh je prišel k bolnemu geniju zdravnik. Petkrat zapored je bil sredi načrtov za nova dela operiran. Nato se je dve noči in dva dneva bojeval s smrtjo in slednjič je umrl med grmenjem marčeve nevirte in med grozno točo, pomešano s snegom.

Goethe ni nikdar zaklical znanih besed: »Več luči!« Ukazal je, naj spuste žalazije in vdobno oprt na svoj naslanjač, je čital knjigo. Nato je govoril iz sna: Ali vidite to krasno dekliško glavo s črnimi lasmi v prelestni svetlobi in s temnim ozadjem? Nato je pogledil Ottilijo po glavici in je rekel z nasmehom na obrazu: »Pojdi sem, hčerka moja in mi dalj poljub.«

Wieland je baje spregovoril pred smrtjo rek iz Hamleta: »To be or not to be, that is the question. (Biti ali ne biti, to je vprašanje.) Ko so Schopenhauerja vprašali, kje hoče biti pokopan, je rekel: Je čisto vseeno, oni me bodo že našli. Nato je umrl, 72letni starih-filozof, sključen na kraju divana pod Goethejevo sliko. Bil je sam, edino njegov pes, Atmann, je sedel pri njem...

## Ljubljana.

— Nekaj za Ljubljančane. Volitve na Notranjskem so poučne tudi za Ljubljančane. Poglejte našega preprostega človeka Kraševca, ki si služi svoj kruh na trdi kraški zemlji. On nima časa, da bi zasledoval svetovno politiko — naprednega časaopisje dobi le malo v roke — izpostavljen je hujškanju in maščevanju svoje duhovščine — klerikalni agitator mu preli z raznimi posvetniki in nebeškimi kaznimi, — duhovnik ga straši s peklo, ne da mu odvze, sovraži otroke v šoli — vse to mora prestati naš priprost človek na deželi — in vendar voli — proti klerikalcem. Kdor pozna klerikalni pritisk na deželi, mora res občudovati vztrajnost onih ljudi, ki ne obupajo in se ne vdajo pritisku. To so možje — značaji. Koliko si tu in tam prezadenejo klerikalci za enega samega človeka! Župnik, kaplan, mežnar, žena, tašča, vse kar leze in gre, pride nadenj, da bi klerikalno volil — in vendar vzdrži. Ako je le kje količkaj odvisen, mu pretjda, da ga uničijo — in vendar se ne vda. Tako krepke in odločne može imamo med ljudstvom po deželi. Brez posebne učenosti — vidijo škodljivost klerikalizma. Zdaj pa primerjajmo o tem naše Ljubljančane! Vsak dan čuti na lastni koži klerikalne batine, vsak dan sliši, kaj delajo klerikalci, vsak dan čita lahko napredne liste, z lastnimi očmi vidi sramoto, ki jo dela Ljubljani S. L. S. in vendar gre volit klerikalce in še 7 Nemcev po vrhu. Že slovenski in meščanski ponos bi ga moral voditi proti klerikalcem — toda ne: on voli s škodljivci lastnega mesta. Kako visoko stoji priprost Kraševac nad takim klerikalnim purgarjem. Koliko več slovenske zavesti ima že navaden kmet, nego tak Ljubljančan. Res Ljubljana je slaba — dokler ima v sebi take ljudi, ki uničujejo sebe in slovensko Ljubljano, na račun katere se hočejo pasti klerikalni koritarji. Zato se iz klerikalnih Ljubljančanov že povsod norčujejo.

— Izzivanje v Ljubljani raste od dne od dne. Kjer se snide par laških ali švabskih smrkvavcev, že se sliši glasno izzivanje proti Slovincem. Naše občinstvo naj pouči te pobaline, da si ne pustimo dopasti takih napadov.

— Knjiga »Škof proti župniku« še ni doživela druge izdaje, klerikalci pa so jej premenili ime že štirikrat. Posnemajo najbrže Žide, ki so primenjali imena osebam, katere so bile določene v posebne namene. Tudi gnadjivi škof Jęglič, krščen na ime Anton, si je mislil, da si pridobi vse drug sijaj na zunan, ako prevzame v svojo asistenco še svetnika Bonaventuro. Omenjeno knjigo so ozmerjali klerikalci najprej, da je laž, takoj na to, da je izmišljotina, tretjič, da so čenče, četrtič, da je štrana. Škofov »Slovenec« hvali Boga, da v hudih in težkih urah vsaj jaz kakšno povem, ker kam bi prišli, če bi me-

ne ne imeli? Ker sem gnadjivemu škofu Bonaventuri in njegovim bi-ričem vsikdar pokoren sluga, jim moram na vsa usta zopet kakšno povedati. Najprej naj vzamejo milostno na znanje, da o dr. Susteršičevem ministerskem sedežu jaz nisem pisal nikdar in sem tudi prepričan, da spada na ministerski fotelj le polnokaradni zastopnik, nikakor pa kaka 16% žlindra. Kar se tiče novega napisa »Štrana«, ki naj ga dobi knjiga »Škof proti župniku«, izjavljam odkritosrečno, da se strinjam s predlogom in priznavam, da je to res štrana, zmedena štrana, ki se ne da zlepa vzravnati. Ni drugega sredstva, kakor na motovile z njo, to naj se vrtil, da pride spod, kar je sedaj zgoraj. Ker sem zaposlen po škofovem naročilu tudi pri »Bodeči Neži«, ne morem tako hitro na dan z vsjo tvarino, s katero razpolagam, Danes javljam na kratko, da izide knjiga »Škof proti župniku« najbrže v nemškem, italijanskem in češkem jeziku. Izide pa še neka druga knjiga, ki je ne bo pisal g. P. Svetlin, za katero pa zbirajo tvarino maog duhovniki, ki so z menoj vred prepričani o neizmerni škodljivosti, ki jo provzroča med nami uvajanje turških navad... Vsaka slovenska hiša naj si nabavi poučno knjigo »Škof proti župniku«, ki se dobi v vsaki narodni knjigarni. — Anton Berce, župnik sorški.

— Najlepše darilo za birmo je zletni znak za III. slov. vseskoljski zlet, ki stane 6 K in dovoljuje ob času leta dostop k vsem sokolskim prireditvam. Znake prodaja »Kreditna banka«.

— 200 kron je daroval za zletni fond, g. Rajko Arce! Čast takemu plemenitemu darovalcu. Živeli posnemovalci. Zbirajte ob vsaki priliki za zletni fond.

— Sokolsko vežbališče. »Slov. Narod« je prinesel razpis za zgradbo sokolskega telovadišča. Opozorjamo naše stavbenike, da pošljejo ponudbe.

— Sokolski kolek. V soboto je izšel jubilejni kolek za III. slovenski vseskoljski zlet. Kolek je krasen. Gornji del predstavlja sliko skola, kakor se vidi na zletnem lepaku. Kolek je po 2 vin. Naroča je pri finančnem odseku. Dobiva se v Ljubljani v knjigarnah in trafikah. Rabite povsod ta krasni sokolski kolek!

— Kje so naši pevci? Svoj čas je bila Ljubljana znana po svojem petju in po svojih pevcih. Saj je bil skoraj v vsaki gostilni najmanj kvartet — ob 11. zvečer pa so peli že celi zbori in sicer posebno če so bili kakšni gosti pri nas. Zadnje čase je drugače. Pridejo k nam gostje od seve in juga, hočejo slišati našo pesem — a pevcev ni nikjer. Posebno med mladino se opazuje, da je pevec čim dalje manj. Pogosto pa se sliši peti bogve kake tuje spake — naša lepa narodna pesem pa postaja čim dalje bolj neznana. Naša pesem je naš ponos — zato je treba, da jo pokažemo našim gostom ob vsaki priliki.

— Slajen uspeh ljubljanskega moštva »Ilirije« v Zagrebu. Včeraj je igralo moštvo »Ilirije« z akad. šport. klubom v Zagrebu z rezultatom 1 : 0. Hašk je torej zmagal, toda le z malim uspehom. Hašk je najboljšje moštvo na našem jugu in je v nedeljo zmagal najboljši graški klub. »Ilirija« je nastopila z dvema namestnikoma. Ta uspeh je za nas časten.

— Brnsko moštvo češke tehnike je igralo v sredo v Splitu s Hajdukom 4 : 0. Hajduk je v nedeljo zmagal graški »Rapid« 2 : 1. Rapid je v jeseni igral z »Ilirijo« 2 : 2. Po tem se da soditi, kakšen bo uspeh v nedeljo za nas. Upamo, da bo »Ilirija« rešila čast Ljubljane.

— Koncert za izlete mornariškega društva na jug v Tivoli je bil srednje obiskan. Značilno je, da ni bilo med mnogimi zastavami niti ene slovenske trobojnice.

— Koncert na Golovcu. Včeraj popoldne je bil »Golovec« prav lepo obiskan. Krasen razgled. Igral je domači orkester. Res, krasen izlet za vse.

— Celjski mestni svet se je oglašil proti temu, da bi se celjski slovenski štirje gimn. razredi izpopolnili v popolno gimnazijo. Na jugu imamo (n. pr. v Polji) nemške gimnazije, ki nimajo toliko učencev, kakor n. pr. 4 spod. gimn. razredi v Celju. Jabornegov protest proti slov. gimnaziji je za nas zelo poučen!

— Včerašnji dan je bil nenavadno vroč in soparen. Spominjal je na prave junijske in avgustove dni. Pred par dnevi je bilo še razmeroma hladno, v sredo in včeraj pa vročina. Ljudje so hiteli na izlete — posebno pa v senčnate vrtove in gozde okoli mesta.

— Nesreča. Pretekli terek je gledala hči tovarniškega delavca, 10letna Antonija Saiditz iz Sela št. 39 delo v Ljubljanični strugi pri Mostah. Isti čas so razstreljevali v strugi skale in ker ni bilo nikakega signala, ki bi opozoril na razstrelitev, je priletel deklici velik kamen v glavo. Deklica se je takoj zgrudila smr-

## TRST Odlikovana pariška čevljarna (Calzoleria Parigina).

Velika izbira čevljev za gospode, gospe in otroke. Cene zmerne.

Ulica Carducci števil. 15.

tno nevarno ranjena na tla. Kri jo je takoj oblila, ker ji je kamen prebil lobanjo. Nezvestno deklico so našli vojaki, ki so jo prenesli v garnizijsko bolnišnico, kjer so ji podelili prvo pomoč. Deklica se nahaja sedaj v deželni bolnici.

— Dva avtomobila trčila drug ob drugega. Včeraj proti večeru sta trčila na Dunajski cesti dva avtomobila drug ob drugega. Prvi, grofa Lichtenberga, je ostal nepoškodovan, drugi, nekega tučja, je bil tako pokvarjen, da so ga peljali k avtoizvoščku Stelutu. Drugače se ni ponesrečil nihče.

— Opljča komedija. Poroča se nam, da je neka opica v malem cirkusu Rakietl popadla nekega dečka, ki ji je nagajal. Gospodarja ni bilo tam — gospodinja pa je naličala vodo. Deček oče je pozval policaja. Policaj je hotel, da naj gre g. Rakietl takoj na policijo. Ona je rekla, da ne more, ker nikogar ni doma. Nič ni pomagalo. Dva policaja sta jo s silo odgnala — ljudje so se zgrazali, ker bi se bila stvar lahko tudi mirno poravnala.

— Najlepši nedeljski izlet bo izlet v Šmarje. Za potrebo bo povsod dobro preskrbljeno. Oni, ki radi hodijo peš, lahko naredo lep izlet preko Golovca. Sokoli pridejo v Šmarje okoli 4. pop. Vabimo narodno občinstvo, da pohiti s Sokoli v prijazno ljub. okolico.

— Nedeljska tekma na dirkališču se začne ob polu 5. »Ilirija« nastopi s svojimi najboljšimi močmi. Bruski tehniki pridejo v Ljubljano v soboto zvečer, ali v nedeljo jutraj. Pri blagajnah se bodo dobila tudi natančna navodila in popis nogometne tekme.

— Pešizlet »Ljubljanskega Sokola« na Ig bo v nedeljo, dne 24. t. m. Odhod iz Narodnega doma točno ob 1/2. popoldne. Povratek z Iga do Škofelje peš, od tu z večernim vlakom v Ljubljano. Bratje! Udeležite se tega pešizleta v čim večjem številu. Na zdar!

— Zadruga mesarjev in preka-jevalcev v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 24. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v mali dvorani »Mestnega doma«. Med drugim je na dnevnem redu tudi volitev načelstva za dobo treh let.

— Napredno politično in izobraževalno društvo za Kolzejski okraj, ima danes zvečer točno ob 1/9. v gostilni pri »Novem svetu« društveni sestanek radi prireditve veselice, katera se vrši v nedeljo dne 14. junija t. l. Prosimo člane in prijatelje društva, ki imajo voljo sodelovati pri veselici, da se sestanka zanesljivo udeležijo.

— Svet brez mož burka v štirih dejanjih, katera se uprizarja od danes naprej v kinematografu »Ideal« izdelana je po znani dunajski gledališki burki avtorjev Engel & Horst in katera je dosegla pred 8 leti na Raimundovem gledališču na Dunaju skrajno lep uspeh. Glavno vlogo igra Magda Lessing, katera nam je iz burke »modra miška« dobro znana. Igra tudi to vlogo s svojim živahnim temperamentem prav mojstersko.

## Trst.

PRVOMAJNIŠKI DOGODKI PRED SODIŠČEM.

(Obtoženec Evgenij Vusio.)

Trst, 19. majnika.

Za Spino je torej prišel na vrsto tretji italijanski pretepač Vusio, kateremu pa ni mogoče tajiti napada, ker je udaril Slovence Žbogana s palico po glavi v prisotnosti prič. Vusio je bil že na policijskem komisariatu precej »previden« in ni svojega dejanja tajil, temveč ga popolnoma ravnodušno priznal.

Vusio pripoveduje: Ko sem stal tisto nedeljo na stopnišču Montuza in opazoval ljudi, opazim naenkrat dva stražnika, ki sta peljala ranjenega Miazzi po stopnicah navzdol. Za Miazzijem pa je prihitel Žbogani in se povseselil: »Dobro so te...«

Ranjenec Miazzi se je ozrl, toda ni mogel mahniti po Žboganu, ker je bil v rokah policajev. In jaz sem videl, da se Žbogani iz Miazzi je norčuje, skočil proti njemu, dvignil palico, in ga udaril po glavi.

Sodnik: Koliko ste bili oddaljeni?

Obt.: Dva koraka.

Sodnik: Ili Miazzi?

Obt.: Tudi toliko.

Sodnik: Kje pa je bil policijski inšpektor?

Obt.: Jaz ga nisem opazil nikjer.

Dr. Mandič: Je-li res, da ste še potem, ko ste Žbogana ranili, skušali bežati?

Obt.: Sem. Zagovornik se pri tem obtožen-čevem priznanju vtakne v stvar. Očividno ga jezi, da je Vusio svoje dejanje priznal. Pojasnjuje, da je hotel Vusio bežati le vsled postopanja policajev, ki so vjeli pač Miazzi, pa ne napadalcev.

Dr. Mandič opozori zagovornika, da je izgovor prazen in da ne bo nič. Zagovornik se nato napilne: »Hotel sem samo konstatirati!« Sodnik opozori zagovornika, naj nehata, da se razprava neovirano konča. Nato pokaže Vusiu palico, s katero je udaril Žbogana po glavi, in vpraša, ako je pokazana palica prava.

Obtoženec pritrdi. Drž. pravdnik vpraša obtoženca, če je pred udarcem kaj meril. Vusio pove, da ne. Na vrsto pridejo priče.

In sicer kot prva policijski agent Josip Bitežnik ki je že zadnjič pričeval pri razpravi Spica.

»Tističas — izpoveduje — sem bil namenjen po stopnišču navzdol in sem se za trenotek ustavil; na stopnišču sta bila dva človeka, od katerih je eden dvignil nad drugega svojo palico in ga udaril po glavi. Ko je hotel napadalec zbežati, sem zakričal: drži ga! drži ga! — in na ta moj klic ga je ustavil neki stražnik ter ga takoj aretiral.«

Sodnik: Ali je Vusio mahal po Žboganu z ročajem ali s koncem?

Priča: Zdi se mi, da z ročajem. Kajti ko ga je stražnik ustavil in prijel, je držal v eni roki še moker ročaj.

Branitelj napravi malenkostno opazko.

Sodnik: Je bila prizadejana rana luda?

Priča: Da; Žbogani je bil ranjen po obrazu, od očesa navzdol.

Sodnik: Ali je Žlogani izrekel omenjene besede?

Priča: To se mi zdi malo verjetno, kr je bil Miazzi od njega oddaljen že kakih 25 korakov.

Branitelj vpraša pričo, če je prisostvovala dogodka, ko je bil Miazzi ranjen. Bitežnik zanika.

Stražnik Buda,

ki je bil zaslišan po teh besedah, ne izpove bistveno nič posebnega in važnega. Ve samo to, da je Vusia aretiraral na Bitežnikov klic »drži ga!« To pa se je zgodilo blizu »Piccolove« palače.

Žbogani.

Po par besedah o jeziku, v katerem naj se ga zasliši, izpove:

Sel sem po ulici Silvio Pellico s prof. Umekom. Tam sva se razšla in se pozdravila slovenski. Stopajoč po stopnicah navzgor, sem postal in segel v žep z namenom, da pokadim cigareto; v tem hipu pa je skočil nadme ta individui in me udaril po glavi s palico.

Sodnik: Čemu ste se ustavili? Žbogani: Brez vzroka pravzaprav. Hotel sem se ogledati.

Sodnik: Kaj pa vas je tako mikalo?

Žbogani: Nič!

Sodnik: Kam ste se torej namenili?

Žbogani: Na sprehod. Potem sem se obrnil da pojdem domov in se ustavil.

Sodnik: Ali ste se res posmehovali Miazziu.

Žbogani: Ne!

Sodnik: Ste-li videli dva stražnika, ki sta peljala nekega ranjenca?

Žbogani: Nisem.

Sodnik: Tudi nikakršnih besed niste izustili?

Žbogani: Tudi tega nisem storil.

Sodnik: Lahko prisežete?

Žbogani: Lahko.

Sodnik ga vpraša, če zahteva odškodnino za rane. Žbogani pritrdi. Pa prav vprašanih se razglasi obsodba

Vusia na 5 dni zapore.

Tako je torej končala razprava proti enemu izmed italijanskih pretepačev in napadalec slovenskih ljudi. Na vrsto pa pridejo še drugi!

Napadi nadaljujejo. In sicer prav po roparsko. V terek popoldan je italijanska sodrga napadla gojence slovenske trgovske šole v ul. Stadion. Dva dijaka so tudi ranili. Torej so ti fakini pričeli kar javno, pri belem dnevu napadati! To je plačilo milost-



# Svet brez mož!

Najfinejša veseloigra  
te seziže, 4 deli,  
mnogo smeha.

Petek 22.  
Sobota 23.  
Nedeljo 24.  
Ponedeljek 25.

## Kino-Ideal

Magde Lessing  
poznana iz Modre miške  
v glavni vlogi.

ljivim našim pestem, ki so v varstvo Italijanov »obkoljene od orožnikov in policajev!« kakor se že glasi njihova poslednja junaška formula. Z dogodkom v občinskem svetu pride torej napad na slovenske študente. Zdaj bodo kmalu začeli pobijati na javnih ulicah majhne slovenske otroke. Sramota za stranko, ki poziva samo za vrtnice in se znaša nad nedolžnimi ljudmi. Žalostne revarše so to, če hoče tržaška mularija pokazati s tem svojim regnikolskim bratcem italijansko solidarnost v znamenju revolucije in noža. Ta dogodek si bomo temeljito zapomnili.

**Protestno zborovanje društva prožnih mojstrov** smo na kratko omenili že v včerajšnji številki. Ker ni drugo potrebno posebnih pojasnil, se bomo nekoliko pečali s postajnim mojstrom Lazaričem, ki je, kakor smo že pisali, znal govoriti o vsem, le o kričecih razmerah postajnih mojstrov ne. Ta človek je na vse pretege hvalil delovanje »Zugsexpedienta«, ki se — po njegovih besedah — že mnogo let trudi na vse kriplice, da ugotovi »vsem zahtevam postajnih mojstrov«. Če pa je ta »Zugsexpedient« že kaj dosegel, to je Lazarič zamolčal. Kajti njegovo slabo argumentiranje »dokazovanja« so molk hvalisaje je povdarjal, da naj postajni mojstri le potrpe, dokler bo on kot imeniten politik »vodil zadevo«, češ, da bo dolje vse v redu in zadovoljivem stanju. Bil je celo tako predrzen, da se je iz težkega položaja postajnih mojstrov norčeval, ko je povdarjal, da bo on že počasi dosegel za post. mojstre take ugodnosti, o kakršnih se danes zapostavljanim postajnim mojstrom niti ne sanja. — Vse pulje fraze predgovornika in tudi Adlerja (o katerem smo pisali včeraj) pa je na koncu podrli v slovenskem jeziku g. Praček, ki je v kratkih in jednatih besedah dokazal da je večina navzočih zborovalcev Slovencev zaradi katerih se je on poslužil materinega jezika s takšno pravico, kakor kričal dr. Gasser, ki je 38 milijonsko podporo poveljeval v italijanščini. (Dr. Gasser je bil namreč na zborovanju edini navzoči Italijan.) — Za g. Pračkom je hotel še nekaj govoriti Lazarič, pa mu ni šlo. Celo na koncu je silno polomil. Prej je hvalil dobrote in ugodnosti, o katerih se postajnim mojstrom niti ne sanja, na koncu pa je dejal: Pri dobiti itak ne moremo nič, nasprotno: paziti moramo, da celo tega ne izgubimo, kar imamo sedaj! No, če je tako, bodo postajni mojstri pod Lazaričevim vodstvom »Zugsexpedienta« res doživeli še take stvari, o katerih se jim danes niti »ne sanja«.

**Na nedeljskem shodu N. D. O.** v Skednju je strok. tajnik Brandner razpravljaj tudi o dolgotrajnem delu v škedenjskih tovarnah, posebno pa plavžih. V ponedeljek na to je padla nova žrtev pri vzpenjači. Kdaj bo teh razmer konec?

## Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

NEMIRI V ALBANIJ.

Esad paša izgnan.

Neapolj, 21. maja. Esad paša je danes dospel semkaj. Tu se bo mudil dalj časa in se nato podal v Carigrad.

Revolucionarno gibanje.

Drač, 21. maja. V kraju Šijak se je začelo močno revolucionarno gibanje ondodnega prebivalstva. Proti upornikom je odšlo 200 prostovoljcev z dvema strojnima puškama. K upornikom je bil poslan nizozemski major kot parlamentar. Po prigovarjanju so se uporniki udali, da se mirno razidejo. K knezu pošljejo pa deputacijo, da mu razlože svoje želje.

Albansko ministrstvo.

Drač, 21. maja. Knez je pozval bivše ministre, da obdrže svoje urade. Vojno ministrstvo je prevzel po Esad paši Hasan bej Priština.

Pregled Esad pašove imovine.

Drač, 21. maja. Pred odhodom Esadpaše se je izvršil pregled njegovih efektov. Konfiscirana sta bila dva paketa njegove korespondence. V paketu se nahaja eno pismo Esad paše na neki albanski rod v katerem ga poziva, da naj odkoraka proti Draču. Med korespondenco se nahaja tudi načrt za upor v Skadru.

Boji pri Tirani.

Drač, 21. maja. Pri Tirani je prišlo do ponovnih spopadov. Iz Esad pašovega rodu je bil ubit bivši draški guverner Hamid bej.

VOJNA V MEHIKI.

Mehika, 21. maja. Huerta je demitiral vse vesti, v katerih se govori, da je dal mirovnim delegatom zagotovilo, da odstopi.

NEZGODE NA MORJU.

Pulj, 21. maja. Danes dopoldne se je pri vaji torpedo-čolna 16 pokvaril kotel. Vzrok neznan. 5 oseb je težko ranjenih.

Pariz, 21. maja. »Agence Havas« poroča iz Biserte, da je na rušlico torpednih čolnov Renandin nastala eksplozija. 4 osebe so bile ubite, 1 težko ranjen.

Galveston, 21. maja. 100 milj od mesta Tampico je nasedel parnik »Atlanto«. Na pomoč je prihitel parnik »Konetha«, ki je rešil 100 pasazirjev tujcev, ki beže iz Galvestona.

RAZNO ŠIROM SVETA.

New York, 21. maja. Iz Guatemale se poroča, da je tam prišlo do krvavih spopadov med Črnci in Indijanci. 120 oseb je bilo ubitih.

Kairo, 21. maja. Oblasti so prišle na sled velikanskim falzifikacijam novih turških znamk. Neki grški tiskarnar je imel napravljenih znamk za 1 milijon. Bil je aretiran.

London, 21. maja. Tu je prišlo do krvavih pretepov med sufražetkami in policaji. Sufražetke so hoteli pred kralja, med potoma so pa polivale policaje z zgnojnim kislinami. Zato je prišlo do pretepa. Več žensk je bilo aretiranih, več policajev ranjenih.

ATENTAT NA SKERLECZA IZMIŠLJOTINA POLICAJA.

Zagreb, 21. maja. Aretirani bi-ljutin Šefer vstraja pri zanikanju. Ni nameraval nobenega atentata. Cela stvar je bila izmišljena, ker je policaj pri aretaciji baje videl, da je Šefer segel v žep, kjer je imel revolver. To seve je policaj le videl v svojem »diensteifru«.

## Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vračanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Konfekcijska trgovina A. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19, priporoča bele birmanske obleke za dečke in deklice, po najnižjih cenah. 397—10

Plašče (Arbeitsmänteln) v vseh barvah, priporoča gg. zdravnikom, lekarnikom, magistrom, zobozdravnikom, brivcem, špecerijskim in tiskarskim pomočnikom po nizki ceni, konfekcijska trgovina A. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19. 398—10

Gospodična se sprejme na stanovanje, kakor tudi gospodje na hrano; Dunajska cesta 6/II, desno. 435—3.

Na debelo in drobno!

Izredno nizke cene!

Prenočišče. - Gostilna. - Buffet.

**TRST Hinko Kosič TRST**  
ulica Carradori 15 (vogal Geppa)  
se priporoča cenjenim tržaškim gostom in v Trst prihajajočim potnikom.

Med dobrim najboljše je  
**„Puch“ vozno kolo**  
model 1914,  
ki so vsled lahkega teka in trpežnosti povsod najbolj priljubljena.  
Glavno zastopstvo in zaloga  
**IGN. VOK**, specialna trgovina šivalnih strojev in koles  
Ljubljana. — Sodna ulica št. 7. — Ljubljana.

Modistinja  
**Minka Horvat**, Ljubljana, Stari trg 21.  
Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebnih za modistke. — Popravila se točno in najceneje izvrše.

## J. Zamljen

čevljarski mojster  
v Ljubljani, Gradišče št. 4

izvršuje vsa čevljarska dela do najfinešje izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.  
Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera poslan čevlj.

## Baška!

Prvo čisto slovensko kopališče ob Adriji

## Hotel Velebit

lastnik Hrvat A. Tudor na otoku Krku (Veglia), Istra.

Izvrstna uhinja, nič zdravilišče tak se.

Hotel ima krasen položaj, je okoli 20 korakov oddaljen od morja proti kopališču. Nova moderna zgradba; oskrbljen je z izvrstno pitno vodo. Pred hotelom velika terasa. Dnevna zveza s parobrodom z Reko. Vse informacije, prospekte, daje zastoj in franko lastnik hotela.

## Cvetlični salon

## Viktor Bajt

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6 (zraven pošte)

priporoča nagrobne vence, šopke in vsakovrstne cvetlice po najnižjih cenah.

Točna in solidna postrežba!

Brzjavaj na VIKTOR BAJT, Ljubljana.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da bodem letos o priliki 25 letnice obstoja moje trdke prodajal

## birmanska darila

kakor: ure, verižice, obeske, prstane, uhane itd. po znatno znižanih cenah.  
Edina zaloga najboljših ur z lastno znamko »Tup«.

Lastna delavnica z električnim obratom za popravila in nova dela.

## Lud. Černe

juvelir in trgovec

Ljubljana, Wolfova ulica 3.



## Modni salon

**M. SEDEJ-STRNAD** Ljubljana, Prešernova ul.

se priporoča cenjenim damam.

Najmodernejši slavniki.

Žalni klobuki.

Tukajšnja podružnica neke prvovrstne in najbolj vpeljane inozemske zavarovalne družbe za življenje sprejme

## 2 potovalna uradnika

ki morata biti reprezentativna in v stroko dobro vpeljana. Plača stalna in visoka. Ponudbe je pošiljati na poštni predal 23.

Pri podiranju hiše št. 23 na Mestnem trgu se ceno odda različen rabljiv

## stavbni material

kot okna, vrata, peči, štedilniki, žaluzije, zagrinjala pri oknih, kompletna električna hišna in sobna napeljava, kamenje, zidna in strešna opeka.

Istotam se sprejmejo proti plačilu vozniki za odvažanje gradbenega gramozu.

Vpraša se na stavbi ali v gradbeni pisarni Marije Terezije cesta št. 10.

Št. 3256/V. u.

## Razglas.

## o klasifikaciji konj l. 1914.

1. V smislu § 4. zakona z dne 21. decembra 1912, drž. zak. št. 235 vrši se klasifikacija konj za mesto Ljubljano po okrajih naslednje dni:

- dne 16. junija za I. (šolski) okraj,
  - dne 17. in 18. junija za III. (dvorski) okraj,
  - dne 19. in 20. junija za IV. (kolodvorski) okraj,
  - dne 22. junija za V. okraj (predkraj), Črna vas, Ilovica, Hauptmanca, Karolinska zemlja, Hradeckega- in Kurja vas,
  - dne 23. junija za II. (šentjakovski) in za VI. okraj (Vodmat) in vse konje, ki se omenjene dni iz kakršnegakoli vzroka niso mogli pripeljati.
2. Posestniki iz III. in IV. okraja se pismeno obveste, kdaj jim je privedi konje.
3. Konje iz vsakega okraja je ob istem času in sicer ob določeni uri privedi na trg Tabor.
4. Konje je privedi posamez in ob uzdi, vozove in vprego pa je pustiti doma.
5. Vozove puščati na Taboru ali v neposredni bližini ni dovoljeno.
6. Posestniki, ki ne pripeljejo svojih konj pred kvalifikacijsko komisijo, se kaznujejo z globo do 200 K, eventualno z zaporom do enega meseca.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 15. maja 1914.

## Za binkoštno praznike.



Velika prodaja oblek za gospode, dečke, dame in deklice. Primerna birmanska darila po globoko znižanih cenah priporoča

## Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Telefon 132.

Telefon 132.